

Verslag Klantenarena Onderwijs 1 februari 2017

Aanwezig:

Johan Vroegindewey – directeur SWV Unita PO (Gooi & Vechtstreek)

Marjolein Hesseling – docent Montessori College Oost (Amsterdam)

Marlou Josephy – leerkracht Jozefschool (Muiden)

Ciske Kokje – zorgcoördinator Futura College Praktijkonderwijs (Woerden)

Sandra Saher – intern begeleider De Waaier (Amsterdam)

Martenjan Poortinga – beleidsmedewerker SWV Rijn & Gelderse Vallei PO (Ede)

Laura Stroo – orthopedagoog Zien in de klas, onderwijsadviesbureau (Maarsssen)

Marleen de Gruijter – Directeur Kindcentrum De Wijngaard (Hendrik-Ido-Ambacht)

Ronde 1:

Kennismaking

Verbaast over wetgeving onderwijs en opvang (Marleen)

Verbaast over inzet jeugdteams in de ene of andere gemeente (Marleen)

OGOO's: verschillen tussen gemeenten, organisaties, mensen (Martenjan)

Mindset "open mind" gemist in de zorgondersteuning van kinderen (Johan)

Tekort aan (voorlichtings)materiaal voor adolescenten in verschillende talen (Marjolein)

Primaire taak:

Kinderen een goede (passende) plek geven in de maatschappij over 10 jaar: iets kunnen wat bij ze past en participeren in maatschappij.

Toeleiden naar arbeid (Ciske) of arbeidsmatige/beschut werk bieden – op papier. In de praktijk: zinnvolle dagbesteding, dat ze komen, gekleed zijn en eten hebben gehad.

Maslov piramide in gevaar: gericht op leren, cognitieve vaardigheden. Verborgene armoede – schaamte. Heel erg bezig om naar boven te krijgen wat er speelt bij gezinnen. Maatschappelijk opvoeden wordt heel erg over schutting gegooid door ouders: ontbijt, insmeren zonnebrand. Mogelijkheid bieden voor ontmoeting en uitwisseling.

Onderwijs geven – verschuiving: kinderen op bepaald kennisniveau krijgen. Ze hebben aan kennis alleen niet voldoende: ze moeten vaardigheden leren. Gewone waarden en normen verschuiven. Worden bij school neergelegd. Basis moet in orde zijn (veilig zijn, goed voelen), want dan kunnen kinderen zich ontwikkelen. Kennis is geen macht meer: je moet het kunnen opzoeken.

Wet: onderwijs geven en talentontwikkeling. Maar de omstandigheden zijn zo veranderd. Nu steeds meer bezig klimaat/omstandigheden. Niet meer leren leren, maar leren leven. Fatsoen, conflicten oplossen, normen en waarden. Voorbeeld zijn voor kinderen → voorleven.

ZORG: Passende plek bieden voor elk kind. Verzuim is een enorm probleem. Ouders hebben kinderen niet onder controle. Multiprobleem gezinnen. LVB.

10 weken mogen besteden aan casus. Hoezo?? Na 10 weken nog niets bereikt.

Persoonsvorming van kinderen, handhaven in maatschappij en iets teruggeven aan maatschappij.

15% van de kinderen: problematiek heftiger, vroeger en meer kinderen. MKD = 300% groei. Wat is er aan de hand?

Onderwijs geven, talentontwikkeling, kk in veilige omgeving kennis laten maken met NL normen en waarden. Scheiding tussen thuis en school is groot. Met leeftijdgenoten samen zijn wordt als heel prettig ervaren. Kk binnen 3-4 maanden hun draai vinden binnen NL: grote diversiteit, verschil in kk: sommige binnen 2 maanden, anderen 1 jaar nodig. Binnen korte tijd moet potentie duidelijk zijn – 10 weken: niet altijd haalbaar. Uniform format werkt niet: gedifferentieerd onderwijs geven.

Toelaatbaarheidsverklaring: eigenlijk niet meer aan kind geven, maar aan het systeem er omheen. Toestemming SO: als kind opgroeit in ander type systeem, dan is toelaatbaarheidsverklaring helemaal niet nodig. Advies: wat heeft dit kind nodig IN DEZE GROEP EN MET DEZE OUDERS!!! Adviezen beter toespitsen op situatie.

Veilig en gezond opgroeien:

Rust, regelmaat, reinheid

Fysieke veiligheid op en rondom school (verkeer, dealers)

Fysieke gezondheid:

Te dik, te dun

Gezond eten op school en thuis: eentonig eten

Mobiele telefoon gebruik/schermgebruik

Bewegen

Nachtrust

Emotionele gezondheid & veiligheid: weerbaar zijn, moeilijk leesbaar gedrag, kind krijgt geen ruimte om zichzelf te zijn (moeder te dichtbij/hoge verwachtingen). Gezinnen duiken weg omdat problemen te groot worden en hulpverlening vermijden. Gemeenten ingericht op loketten waarbij hulpvraag geformuleerd moet worden, maar er komt niemand aan loket (niet kunnen of durven).

Goede Voorbeelden veilig en gezond opgroeien

Dat is hulpverlenerafhankelijk. Vast iemand die van 0-18 kind volgt en zich in problematiek verbindt. Vertrouwensband opgebouwd.

SMW inloopSU voor ouders, elke donderdag, zelfde tijd, zelfde ruimte, zelfde mevrouw, laagdrempelig. Bedplassen, huilen, voeding etc.

Ouder- en kindadviseurs: preventie en opvoedondersteuning. Goede samenwerking met school. Succes in vpk die niet los laat = hulpverlenerafhankelijk, die al 10 jaar op school zit. OKA weet ouders te vinden en andersom. Leerkrachten die ouders doorgeven. DOORZETTINGSVERMOGEN, DESKUNDIGHEID, CONTINUITEIT.

Zorg privacy: hulpverlener versus school. Grijs gebied, vereist durf, omdat

Pilot met jeugdhulpverleners 2 dagen pw op school. Bij zorgen, samen met ouders 2-sporenbeleid: jeugdhelper max 5 gesprekken. Bekend gezicht op school. Onderhoudt contact met ouders. BUREAUCRATIE (ouders moeten 3x verhaal doen voordat hulp op gang komt)

Multidisciplinair overleg (voorheen ZAT): casuïstiekbespreking. School Tweede melder bij VT. MDO (= ZAT rondom 1 kind) rondom leerling. Ouders zijn leidend: zij bepalen wat er gaat gebeuren.

COLLECTIEVE PREVENTIE: groep leerlingen met dezelfde problematiek bespreken. Hoe kun je op collectief niveau ondersteuning bieden ipv individueel.

Primaire verantwoordelijkheid ouders: ontbijten/gezonde voeding, voldoende nachtrust, tanden poetsen.

Meer ouders werken. Dus kinderen naar opvang. Thuis heel veel speelgoed, op school nauwelijks. Thuis onbeperkt op ipad, op school niet. School: leren delen. Ouders geven teveel toe. Verschraling. Is er echt meer veranderd of zien & weten wij meer?

Groep mensen (praktijkonderwijs) kunnen niet meer meekomen: 40km autootje op de snelweg. Als maatschappij niet bij machte om deze groep mee te nemen. Nu 1:4.

Veel over de schutting gegooid naar onderwijs (piramide). Zorgproblematiek thuis wordt naar school verschoven. Thuis onhandelbaar, op school past het zich aan.

Onderwijs herdefinieren?! Niet alleen meer lesgeven, maar ook (maatschappelijke) opvoeding ism andere partijen. Scheiding tussen kinderen: die het wel en niet hebben. Opvoedproblematiek bespreken met ouders: beschroomd om met ouders te bespreken. Klanten, geen ruzie, gaat ten koste van kinderen. Leerkracht zien dat niet als hun taak. Met leerkracht in gesprek? 11% leerkrachten wil hot items niet met kk bespreken (islam, homoseksualiteit).

INVESTEREN IN RELATIE MET OUDERS ALS ONDERWIJS!! Huisbezoeken (geeft zoveel meer inzicht), meer zorgen voor emotionele veiligheid. Vertrouwensband creëren. Hoe dan bespreken? Competentie: moeilijke gesprekken kunnen voeren. En de vraag: waar ben je van? Waar niet van? Begrip voor thuissituatie bij huisbezoek. Aan ouders altijd NL-talige brieven geschreven: niet leesbaar voor ze. HERIJKING ONDERWIJS.

Onderwijs 3.0: kind/ouders betrekken, samen school/leerplan = individueel ontwikkelplan maken. Big picture learning: wij verwachten u 4x op school. U kent uw kind het best: samen plan voor ontwikkeling opstellen. Ouders als partners als klant. Alleen LK? IB-er kan dit ook doen. Niet nodig om bij ieder kind op HB te gaan. Band creëren en samen optrekken het beste voor het kind te realiseren. Gelijkwaardigheid.

PROBLEMATISEREN of ONTKENNEN door school. Tweezijdig: ook door ouders, niet alleen door school. Open mind. Communicatieve vaardigheden leerkracht: de een heeft het, de ander niet. Grootste probleem = broodjuf. Mensen die werken om het geld en niet betrokken zijn. ONVERSCHILLIGHEID is ernstig. Incompetentie bij ouders maar ook bij leerkrachten.

Groepen ouders bij elkaar zetten om kennis en ervaring uit te wisselen: ouder-oudercorrectie.

Choose your battles.

Angst voor ouders vanuit leerkrachten. Dat wordt erger. Onheuse bejegening.

Onderwijs verandert

Rol leerkrachten verandert

Zoeken naar hernieuwde rol

Kwaliteiten en competenties belangrijk: hoe evalueren deze mee? Klaar maken voor nieuwe tijd: Nascholingsprogramma, onderwerpen benoemen met leerkrachten/gesprek aangaan, intervisie bovenbouw VO ontbreekt, spiegelen van elkaar.

Docenten: excellentie gevraagd. Worden op cijfers beoordeeld/afgerekend. Absurd systeem. Collega's scholingsmoe. Het is al zo druk. Geen intrinsieke motivatie meer. Docenten zijn overbelast: minder lestijd, meer tijd voor andere factoren. Hart voor de kinderen. Moeheid voor het systeem. Cultuurkenmerken onderwijs: afmeld- en afrekencultuur ontbreekt. Vrijgevochten bende. Geen grip op werk en op ouders.

2 dingen naast inhoudelijke onderwijsontwikkelingen. Professionele cultuur:

- Deur dicht klaslokaal: eigen koninkrijk. Flip the system: samen lesstof ontwikkelen, regelarme scholen.
- Minst goed functioneren: onbewust onbekwaam naar bewust onbekwaam door te spiegelen aan beste leerkrachten
- Zorgzwaarte wordt erger, minst functionerende LK kunnen het niet aan: afscheid nemen. Schrik collega's.
- Opgeleid worden voor nieuwe complexiteit – opleidingen

Rol publieke gezondheidszorg – verwachtingen: wat kan GGD betekenen voor onderwijs/ondersteuning?

Groep 7 onderzoek: veel ouders zijn er tegen. Veel laagdrempeliger maken. Goede band onderhouden. Op CB goed, daarna los. Tegen vaccinatie. Tegen bezoek schoolarts – kind alleen met deze professional in de ruimte. Intensief samenwerken in de school, korte lijnen, bekend gezicht voor ouders en leerkrachten.

JV bij rapportbespreking avonden, bekend gezicht. CM faciliteren op school.

Ouders opgeroepen en komen niet: LK of IB-er inschakelen bij het aanspreken om te komen.

Wet- en regelgeving GGD Kinderopvang (toezicht): (stoken in opvang bang voor annexatie onderwijs).

11 hulpverleners rondom gezin

Creatief omgaan met conflicterende wet- en regelgeving

Netwerkbijeenkomst door GGD met onderwijs BAO/VO

Ronde 2

Jan Lassche: ontwikkeling van de nieuwe techniek. Speelt dat een rol in het onderwijs? Problemen kunnen al door techniek opgelost worden. Bijv. game logopedie: opbouw en gebruik woorden en zinsopbouw. Zou het inzetten hiervan ruimte geven voor competentie-ontwikkeling professionals?

- ➔ Sandra: werkt niet. Verbinding met ouders fysiek contact beter.
- ➔ Onderwijs loopt achter met technologie: angst. Investeringsvraagstuk. Overzicht ontbreekt. Ouders willen niet dat kids continu op pc zitten
- ➔ Digibord: veel klachten over zicht/licht.
- ➔ Keuze voor methodes zit je een levensloop aan vast.
- ➔ 80% komt mee, 20% maatwerk. SO moet er af. Maatwerkschool noemen, ander imago.
- ➔ Bijzondere gevallen, moeten leren in echte leven met elkaar omgaan, moet live geoefend worden. SO voor onderkant.
- ➔ Ook hoogbegaafde kinderen geven veel problemen: faalangst, angst voor het nieuwe.

Skype, FT, youtube filmpjes, digitaal onderwijs invoeren. NTT-onderwijs is grotendeels gedigitaliseerd. Pokemon go: alle kids naar buiten.

80% en moderne technologie: zou aantal maatschappelijke onderwerpen oplossen (vuurwerk, drugs, alcohol voorlichting) typen,

LUMPSUM bekostiging: ICT eruit en gratis ter beschikking stellen vanuit landelijk perspectief.

21st century skills:

Emotionele vaardigheden

Informatica wordt afgeschaft: geen leraren meer

MARLIEN:

Het CB is vanzelfsprekend dat je komt. Zonde dat er na 4 jaar een knip is, zodat ouders bij 7 jaar geen gesprek met arts/vpk willen. 1 persoon met 1 kind in kamer komt vaker terug: hoe wordt daar toezicht op gehouden? Hele specifieke gevallen. Scholen lobbyen voor PGO5 en10. Goede samenwerking met JGZ (Sandra). Vpk komt in klas, moet zichtbaar zijn en onderdeel van schoolsysteem. Hoe dichterbij, hoe beter.

Online ondersteuning vanuit JGZ: hoe zou dat helpen? Moeten ouders wel PC en internet hebben. Ouders nu naar HA en komen daardoor overal terecht. Voor school zou het rustig zijn als het via 1 partij loopt. HA gaat sneller dan JGZ. Ouders weten niet wanneer metingen komen, afkortingen, vakjargon. Laten zien dat er ijkmomenten voor kinderen zijn. OUDERS INFORMEREN. Tussendoor met vragen ook komen. HA deelt nooit info met school, JA wel. Deskundigheid op school inhuizen. Internetdigi-angst bij hoogopgeleide mensen.

Werkwijze vervatten in Schoolplan!! Tolkentelefoon inschakelen rondom zorg en anderstaligheid.

KARIN:

Samen laten komen van doorgaande leerlijn/ontwikkellijn. Gebeurt bij goede JV/JA. Ook terugkoppeling na PGO's. Buitenlandse kk: JA ziet alle kinderen, zichtbaar en belangrijke persoon ook voor docenten. LWO = leerwegondersteuning. PRO = praktijkonderwijs. Veel die die kant opgaan.

Vast stramien 2^e jaars, Aansluiten MDO. Korte lijnen. JA. PRO. Pilot om gezinnen te volgen (Ciske). Jeugdhulpwerker Rijnaerde.

Schoolverzuim: kinderen die altijd te laat komen PO, zegt iets over potentieel verzuim VO (spijbelen).

6x te laat = LPA. 4x = ouders bellen. Ontbreken toezicht, regels geven.

SWV opdracht gekregen om thuiszitters elke 2 maanden door te geven (opdracht OCW). Ook schoolangst, fobieën komen al voor op BAO.

HENK:

VO ook visie dat leren breder is dan onderwijs geven?

Passend onderwijs verandering is op VO taaier verlopen. Selecteren bij de voordeur = passend onderwijs = gesloten mindset. Jongen met autistische kenmerken naar gymnasium. Start met open theater: loopt weg. Gedragsbegeleider gaat paar maanden mee naar VO. Omzeilen paniek en verzuimmomenten. VO zware problematieken: loverboys, drugs, alcohol.

SMW is 100.000 in PO en VO 300.000

Systematische problematiek

Veld uit elkaar gespeeld: niet 1 opvoeder/leerkracht, maar met 17 verschillende docenten.

Gedragsprobleem op VO is kleiner probleem.

3^e ronde

Aan tafel met de GGD mensen. Esther Slinkman (Gezonde School GGD GHOR) Karin Boode (JGZ GGD GHOR). Jan Lasche (Innovatie GGD Zeeland). Bouwman en mevr?

Men moet veel doen. Is indrukwekkend. Doorgaande lijn is belangrijke opgave. Wat kun je van de school en wat van de GGD verwachten. Veranderende maatschappij is ook een grote uitdaging. Veel taken bij het onderwijs neergelegd. Bijna te veel taken. Bijvoorbeeld ontbijten op school. Nu loop je er tegenaan. Veel energie naar nevenzaken. Voorwaardenscheppend bezig zijn (lekker in hun vel zitten). Zoek het gesprek met de ouders op en wordt samen verantwoordelijk voor de kinderen. Is breder dan alleen leren. Lastig maar wel nodig. Liggen mooie kansen. Ook om voor de GGD te organiseren. Onderwijzers hebben veel ruimte om aan zaken te onttrekken. Onder de tafel zitten. Dat dat kan?

Hoe gaat dat met de verantwoordelijkheid van ouders. Blijkbaar steeds normaler dat ouders zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheden. "Wordt het geen tijd voor een school voor ouders"[JL]. (Veel instemming van het onderwijs). Ouders meer ondersteuning met workshops help wel. Cursussen niet.

Hoe migrantenouders inlichten over dat lijfstraffen niet normaal is. Seksualiteit is een soortgelijk probleem. Veilig thuis kan dit ook doen. Centrale opvang nieuwkomers, daar krijgen ouders deze cursus aangeboden.

Wat kunnen we er mee doen vanuit onze rol?

Laat je meer op school zien.

Doorgaande lijn versterken.

Blijft zichtbaar ook in deze lijn.

Aanwezig tijdens de les.

Aanwezig tijdens ouderavond.

Kinderen leren dat het ook iets is om goed en gezond te leven.

[voorbeeld Esther] vaardigheden in JELO.

Betalen de rekening omdat gezinnen naar tweeverdienergezinnen gaan. Dit moet opgevangen worden door onderwijs.

Trainingen vooral op scholen doen. Ook die voor ouders.

Websites van samenwerkingsverbanden hebben alle adressen van de scholen.